

O'zbekiston adabiyoti va san'ati

ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЁТИ ВА САНЬЯТИ

Haftalik gazeta

1956-yil 4-yanvardan chiqa boshlagan

2004-yil, 9-iyul • № 27 (3753)

Матбуот миллат хаётининг ютуқларини ҳам, тарақкита олохидаги ургу бердилар. Дарҳакиқат, ҳар бир миллат матбуотида унинг қадриялари, ањаналари, менталитети ўз аксини топади. Мамлакатимиз хўкумати матбуоти, айниқса, маънавияти оид нашрларга алоҳидаги ётибор бераёттанинг яна бир сабаби шу. Зоро, бундай нашрлар мадданий ва маънавий юқсалишига хизмат килиди. "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" газетаси шундай нашрлардан эканлиги бизга бир пайтада ҳам ифтихор, ҳам масъулитига хиссиз ётилганни ҳам ушиб фикри тасдиқайди.

Сир эмас, мазкур журналлар бугунги кунда энг нудузли нашрларга айланди. Улар миллий маънавияти юқсалтириши ишига мунособ хисса қўшиб келмоди. Янгина тафакурни шакллантириш, миллий foғояни ва умуминсоний қадрияларни тарғиб этишида

ХАЛҚ ҚАЛБИННИГ КЎЗГУСИ

мазкур нашрларниң ўрни алоҳидаги

Матбуотнинг цензурадан ҳалос бўлгани сўз эркинлишини таъминлаш борасида мустакиллик йилларидан эршиган ютуқларимизнинг энг каттаси бўлди, дейиш мумкин. Бинобарин, матбуот ва сўз эркинлиги демократик ҳуқуқий жамиятнинг энг асосий шартлариди.

Матбуот — тафакур минбари. Лекин бу минбардан ҳар ким ҳар турли мақсадда фойдаланади. Агар журналист холисини унтаста, ўзининг тор мағнати, фарази мақсади йўлида ҳақиқатдан кўз юмса, матбуот жаҳолат минбараги ҳам айланиси мумкин. Шу маънода, мамлакатимиз Президент Ислом Каримов таъбири билан айтганда, "Ортизига қарши қаратилган инфомрацион хурулларга зарба берни, бис ташланган эзгу мақсад ва муддоаларни кўрмайдиган четдаги ва ўзимиздан чиқкан айрим тили буро шовозларни, тури николар остида ўзини ҳаммадан доно, бизга энг якин ёрдамчи ва маслаҳатига килиб кўрсатадиган, энг миллий айланаларимиз ва хаёт тарзиимиzu ўзимиздан ҳам яхшироқ билишини давво қиласидаги кимсаларининг соҳа уришиларни фош этиш" матбуотнинг асосини вазифалариданди.

Юртбошимиз шу йил 26 июня матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига касб байрамлари муносабати билан йўлланган табригида матбуотнинг "халқ қалбининг кўзгуси" сифатидаги аҳамии-

тияга алоҳидаги ургу бердилар. Дарҳакиқат, ҳар бир миллат матбуотида унинг қадриялари, ањаналари, менталитети ўз аксини топади. Мамлакатимиз хўкумати матбуоти, айниқса, маънавияти оид нашрларга алоҳидаги ётибор бераёттанинг яна бир сабаби шу. Зоро, бундай нашрлар мадданий ва маънавий юқсалишига хизмат килиди. "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" газетаси шундай нашрлардан эканлиги бизга бир пайтада ҳам ифтихор, ҳам масъулитига хиссиз ётилганни ҳам ушиб фикри тасдиқайди.

Сир эмас, мазкур журналлар бугунги кунда энг нудузли нашрларга айланди. Улар миллий маънавияти юқсалтириши ишига мунособ хисса қўшиб келмоди. Янгина тафакурни шакллантириш, миллий foғояни ва умуминсоний қадрияларни тарғиб этишида

матбуотнинг цензурадан ҳалос бўлгани сўз эркинлишини таъминлаш борасида мустакиллик йилларидан эршиган ютуқларимизнинг энг каттаси бўлди, дейиш мумкин. Бинобарин, матбуот ва сўз эркинлиги демократик ҳуқуқий жамиятнинг энг асосий шартлариди.

Матбуот — тафакур минбари. Лекин бу минбардан ҳар ким ҳар турли мақсадда фойдаланади. Агар журналист холисини унтаста, ўзининг тор мағнати, фарази мақсади йўлида ҳақиқатдан кўз юмса, матбуот жаҳолат минбараги ҳам айланиси мумкин. Шу маънода, мамлакатимиз Президент Ислом Каримов таъбири билан айтганда, "Ортизига қарши қаратилган инфомрацион хурулларга зарба берни, бис ташланган эзгу мақсад ва муддоаларни кўрмайдиган четдаги ва ўзимиздан чиқкан айрим тили буро шовозларни, тури николар остида ўзини ҳаммадан доно, бизга энг якин ёрдамчи ва маслаҳатига килиб кўрсатадиган, энг миллий айланаларимиз ва хаёт тарзиимиzu ўзимиздан ҳам яхшироқ билишини давво қиласидаги кимсаларининг соҳа уришиларни фош этиш" матбуотнинг асосини вазифалариданди.

Юртбошимиз шу йил 26 июня матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига касб байрамлари муносабати билан йўлланган табригида матбуотнинг "халқ қалбининг кўзгуси" сифатидаги аҳамии-

тияга алоҳидаги ургу бердилар. Дарҳакиқат, ҳар бир миллат матбуотида унинг қадриялари, ањаналари, менталитети ўз аксини топади. Мамлакатимиз хўкумати матбуоти, айниқса, маънавияти оид нашрларга алоҳидаги ётибор бераёттанинг яна бир сабаби шу. Зоро, бундай нашрлар мадданий ва маънавий юқсалишига хизмат килиди. "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" газетаси шундай нашрлардан эканлиги бизга бир пайтада ҳам ифтихор, ҳам масъулитига хиссиз ётилганни ҳам ушиб фикри тасдиқайди.

Сир эмас, мазкур журналлар бугунги кунда энг нудузли нашрларга айланди. Улар миллий маънавияти юқсалтириши ишига мунособ хисса қўшиб келмоди. Янгина тафакурни шакллантириш, миллий foғояни ва умуминсоний қадрияларни тарғиб этишида

матбуотнинг цензурадан ҳалос бўлгани сўз эркинлишини таъминлаш борасида мустакиллик йилларидан эршиган ютуқларимизнинг энг каттаси бўлди, дейиш мумкин. Бинобарин, матбуот ва сўз эркинлиги демократик ҳуқуқий жамиятнинг энг асосий шартлариди.

Матбуот — тафакур минбари. Лекин бу минбардан ҳар ким ҳар турли мақсадда фойдаланади. Агар журналист холисини унтаста, ўзининг тор мағнати, фарази мақсади йўлида ҳақиқатдан кўз юмса, матбуот жаҳолат минбараги ҳам айланиси мумкин. Шу маънода, мамлакатимиз Президент Ислом Каримов таъбири билан айтганда, "Ортизига қарши қаратилган инфомрацион хурулларга зарба берни, бис ташланган эзгу мақсад ва муддоаларни кўрмайдиган четдаги ва ўзимиздан чиқкан айрим тили буро шовозларни, тури николар остида ўзини ҳаммадан доно, бизга энг якин ёрдамчи ва маслаҳатига килиб кўрсатадиган, энг миллий айланаларимиз ва хаёт тарзиимиzu ўзимиздан ҳам яхшироқ билишини давво қиласидаги кимсаларининг соҳа уришиларни фош этиш" матбуотнинг асосини вазифалариданди.

Юртбошимиз шу йил 26 июня матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига касб байрамлари муносабати билан йўлланган табригида матбуотнинг "халқ қалбининг кўзгуси" сифатидаги аҳамии-

тияга алоҳидаги ургу бердилар. Дарҳакиқат, ҳар бир миллат матбуотида унинг қадриялари, ањаналари, менталитети ўз аксини топади. Мамлакатимиз хўкумати матбуоти, айниқса, маънавияти оид нашрларга алоҳидаги ётибор бераёттанинг яна бир сабаби шу. Зоро, бундай нашрлар мадданий ва маънавий юқсалишига хизмат килиди. "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" газетаси шундай нашрлардан эканлиги бизга бир пайтада ҳам ифтихор, ҳам масъулитига хиссиз ётилганни ҳам ушиб фикри тасдиқайди.

Сир эмас, мазкур журналлар бугунги кунда энг нудузли нашрларга айланди. Улар миллий маънавияти юқсалтириши ишига мунособ хисса қўшиб келмоди. Янгина тафакурни шакллантириш, миллий foғояни ва умуминсоний қадрияларни тарғиб этишида

матбуотнинг цензурадан ҳалос бўлгани сўз эркинлишини таъминлаш борасида мустакиллик йилларидан эршиган ютуқларимизнинг энг каттаси бўлди, дейиш мумкин. Бинобарин, матбуот ва сўз эркинлиги демократик ҳуқуқий жамиятнинг энг асосий шартлариди.

Матбуот — тафакур минбари. Лекин бу минбардан ҳар ким ҳар турли мақсадда фойдаланади. Агар журналист холисини унтаста, ўзининг тор мағнати, фарази мақсади йўлида ҳақиқатдан кўз юмса, матбуот жаҳолат минбараги ҳам айланиси мумкин. Шу маънода, мамлакатимиз Президент Ислом Каримов таъбири билан айтганда, "Ортизига қарши қаратилган инфомрацион хурулларга зарба берни, бис ташланган эзгу мақсад ва муддоаларни кўрмайдиган четдаги ва ўзимиздан чиқкан айрим тили буро шовозларни, тури николар остида ўзини ҳаммадан доно, бизга энг якин ёрдамчи ва маслаҳатига килиб кўрсатадиган, энг миллий айланаларимиз ва хаёт тарзиимиzu ўзимиздан ҳам яхшироқ билишини давво қиласидаги кимсаларининг соҳа уришиларни фош этиш" матбуотнинг асосини вазифалариданди.

Юртбошимиз шу йил 26 июня матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига касб байрамлари муносабати билан йўлланган табригида матбуотнинг "халқ қалбининг кўзгуси" сифатидаги аҳамии-

тияга алоҳидаги ургу бердилар. Дарҳакиқат, ҳар бир миллат матбуотида унинг қадриялари, ањаналари, менталитети ўз аксини топади. Мамлакатимиз хўкумати матбуоти, айниқса, маънавияти оид нашрларга алоҳидаги ётибор бераёттанинг яна бир сабаби шу. Зоро, бундай нашрлар мадданий ва маънавий юқсалишига хизмат килиди. "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" газетаси шундай нашрлардан эканлиги бизга бир пайтада ҳам ифтихор, ҳам масъулитига хиссиз ётилганни ҳам ушиб фикри тасдиқайди.

Сир эмас, мазкур журналлар бугунги кунда энг нудузли нашрларга айланди. Улар миллий маънавияти юқсалтириши ишига мунособ хисса қўшиб келмоди. Янгина тафакурни шакллантириш, миллий foғояни ва умуминсоний қадрияларни тарғиб этишида

матбуотнинг цензурадан ҳалос бўлгани сўз эркинлишини таъминлаш борасида мустакиллик йилларидан эршиган ютуқларимизнинг энг каттаси бўлди, дейиш мумкин. Бинобарин, матбуот ва сўз эркинлиги демократик ҳуқуқий жамиятнинг энг асосий шартлариди.

Матбуот — тафакур минбари. Лекин бу минбардан ҳар ким ҳар турли мақсадда фойдаланади. Агар журналист холисини унтаста, ўзининг тор мағнати, фарази мақсади йўлида ҳақиқатдан кўз юмса, матбуот жаҳолат минбараги ҳам айланиси мумкин. Шу маънода, мамлакатимиз Президент Ислом Каримов таъбири билан айтганда, "Ортизига қарши қаратилган инфомрацион хурулларга зарба берни, бис ташланган эзгу мақсад ва муддоаларни кўрмайдиган четдаги ва ўзимиздан чиқкан айрим тили буро шовозларни, тури николар остида ўзини ҳаммадан доно, бизга энг якин ёрдамчи ва маслаҳатига килиб кўрсатадиган, энг миллий айланаларимиз ва хаёт тарзиимиzu ўзимиздан ҳам яхшироқ билишини давво қиласидаги кимсаларининг соҳа уришиларни фош этиш" матбуотнинг асосини вазифалариданди.

Юртбошимиз шу йил 26 июня матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимларига касб байрамлари муносабати билан йўлланган табригида матбуотнинг "халқ қалбининг кўзгуси" сифатидаги аҳамии-

тияга алоҳидаги ургу бердилар. Дарҳакиқат, ҳар бир миллат матбуотида унинг қадриялари, ањаналари, менталитети ўз аксини топади. Мамлакатимиз хўкумати матбуоти, айниқса, маънавияти оид нашрларга алоҳидаги ётибор бераёттанинг яна бир сабаби шу. Зоро, бундай нашрлар мадданий ва маънавий юқсалишига хизмат килиди. "Ўзбекистон адабиёти ва санъати" газетаси шундай нашрлардан эканлиги бизга бир пайтада ҳам ифтихор, ҳам масъулитига хиссиз ётилганни ҳам ушиб фикри тасдиқайди.

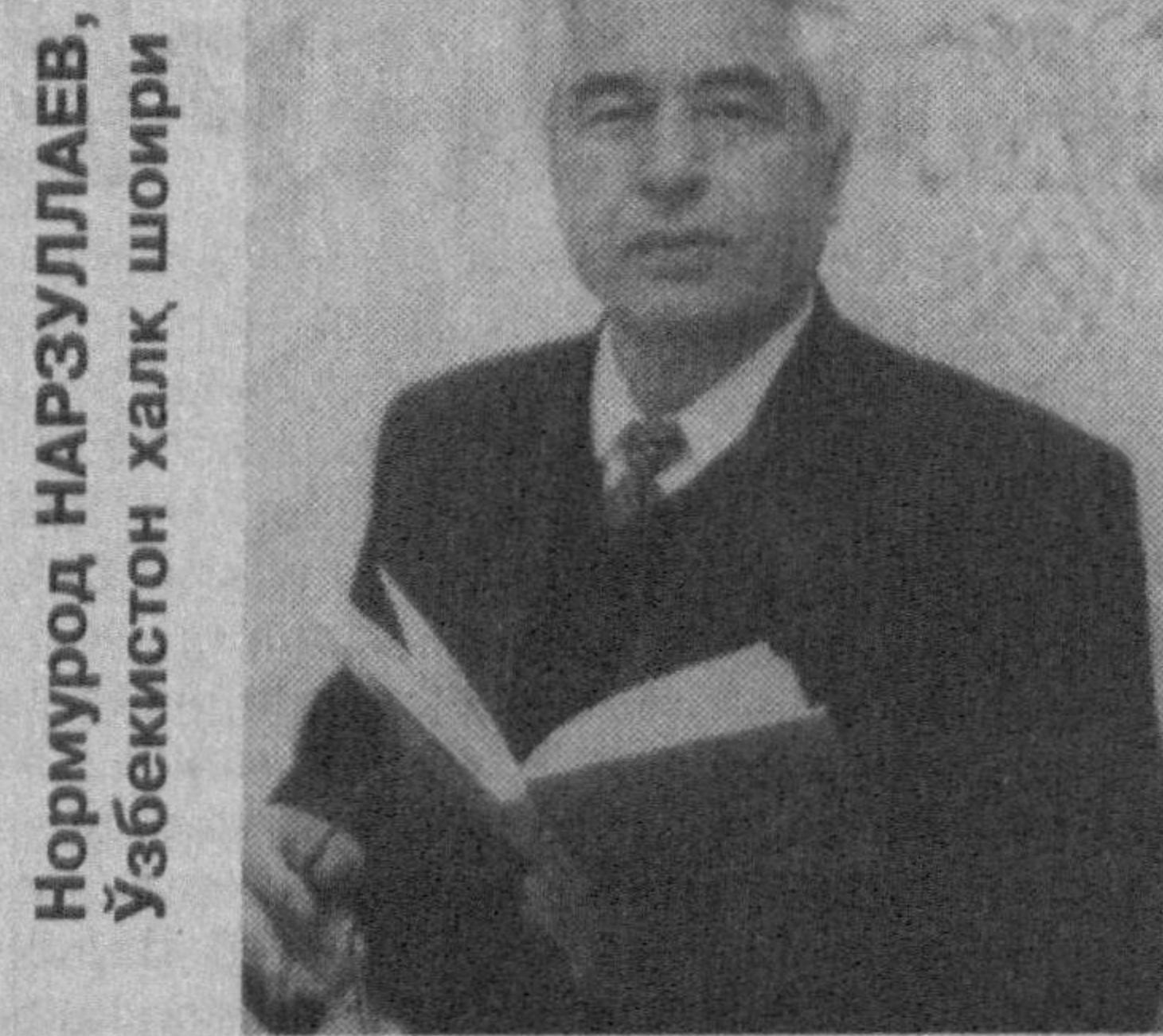
Сир эмас, мазкур журналлар бугунги кунда энг нудузли нашрларга айланди. Улар миллий маънавияти юқсалтириши ишига мунособ хисса қўшиб келмоди. Янгина тафакурни шакллантириш, миллий foғояни ва умуминсоний қадрияларни тарғиб этишида

матбуотнинг цензурадан ҳалос бўлгани сўз эркинлишини таъминлаш борасида мустакиллик йилларидан эршиган ютуқларимизнинг энг каттаси бўлди, дейиш мумкин. Бинобарин, матбуот ва сўз эркинлиги демократик ҳуқуқий жамиятнинг энг асосий шартлариди.

Матбуот — тафакур минбари. Лекин бу минбардан ҳар ким ҳар турли мақсадда фойдаланади. Агар журналист холисини унтаста, ўзининг тор мағнати, фарази мақсади йўлида ҳақиқатдан кўз юмса, матбуот жаҳолат минбараги ҳам айланиси мумкин. Шу маънода, мамлакатимиз Президент Ислом Каримов таъбири билан айтганда, "Ортизига қарши қаратилган инфомрацион хурулларга зарба берни, бис ташланган эзгу мақсад ва муддоаларни кўрмайдиган четдаги ва ўзимиздан чиқкан айрим тили буро шовозларни, тури николар остида ўзини ҳаммадан доно, бизга энг якин ёрдамчи ва маслаҳатига килиб кўрсатадиган, энг миллий айланаларимиз ва хаёт тарзиимиzu ўзимиздан ҳам яхшироқ билишини давво қиласidagи кимсаларининг соҳа уришиларни фош этиш" матбуотнинг асосини вазифаларидандi.

Юртбошимиз шу йил 26 июня матбуот ва оммавий ахборот воситалари ходимlаригa касb байramlari muносabatib bilan йўllanman. Matbuot va sўz erkiнliги demokratik hуqуqiy jamiyatning enг aсосiй shartlaridi.

Matbuot — taфakur minbari. Lekin bu minbaridan ham kimi ҳar turli maқsadda foydalananadi. Agar jurnalist holisini untasta, ўzining tor maғnatasi, faразi maқsadi йўliда ҳaқiқatdan kўz юmса, matbuot jaҳolat minbaрагi ҳam aйlanisi mumkina. Shu maъnoda, mamlakatimiz Prezident Islom Karimov tаъbiiri bilan aytganda, "Ortiзigа қarши қaratilgan infomraцион xuruлlariga zarbni, bis tashlanGAN emzgu maқsad va muddoalarni kўrmaidigani chetdagi va ўzimizdan chiқkan ayrim tili buro шovozlarni, turi nikolarni ostiда ўzini ҳammadan doно, bizga enг яkiн ёrдamchi va maslahatigaga kiliб k'orсatadigani, enг milliy aйlanalari va haёт tarziimi zu ўzimizdan ҳam yaхshiroyq biliши ni давvo қilasidagi kimsalarinинг soҳa urishiшlari fоsh etish" matbuotnинг

Нурбайев Нурбайев Нурбайев Нурбайев

МЕХР-МУҲАББАТГА ҚУРИЛГАН ЖАҲОН

ВИКОР

Азалдан умиди ишонч, мұхаббат, Бир умр ҳамроҳдир ҳар тирик жонға! Ҳалол күріп яралар ҳаёт, Борлиғи күрк берар япил оламга.

Кимки құдук қазиб, гар чикарса сув, Равон ійлар қуриб, ўрнатса күпприк. Мехр күшіндей таратса ёду, Құлалар азызил басылар кипик.

Ер билан, эр билан гар олса нафас, Юртнинг меҳри ила урса юраги. Ҳашылар орзин, қылсылар ҳавас, Ушаласа юркда орзу-тилаги.

Күнгли бұлса унинг айлов каби кең, Құрбін өчесини очылса баҳринг. Сиз бүздін адамни аслин дең, Оламина сиғидар нигоҳинг, бағрин!

Одамийлик — олий мартаба, викор, Биродар, ҳәётда инсон бўлиб қол! Ердан узилмаси ёёғинг зинҳор, Сен элинг қалбидан жаҳон бўлиб қол!

ИШК БЕРГАН МЕХР

Дүйнәда мұхаббат борлығи үзүн Иносин ҳәётининг файзи ўзгача. Латоптар, инфантада қүнгиллер очун, Ошиқар дийдорга Куйдуз ва Кечя.

Бахтини ишқидан топса гар ошик, Армоми үшталар, еттаг үсисота. Ранги оҳангларда қўйлади қўшик, Ҳаёллар мадорлар учқур шамолга.

у билан кўл силкиб саломлашса, бошқаси бош иргаб, учинчи сағатадан ясаб олган қалпок-часини силикб кўйди.

Биз ҳам юкларимизни ерга ташлаб овга ҳозирланда бошладик. Холхўжа алтамдаги арокларни олиб бўзиганига сунобиет кетди. Лекин, Жўравой акан кўндириш азобл-азобга алланди. Холхўжа унинг ўйига борган экан, одигда солиг кўчага ҳайдабди. Ахирай, мен чиқишимга тўғри келди. Кани энди кўнса! „Уламан саттор, овдан оғиз очман! Овга юрагим деб бермай кўйган. Сулаймон овчининг „кучиг“ билан ўша үшрачмиздан бери юралади.

У дедим, бу дедим. „Тўқайга бормаймиз, тоқка чиқмаймиз. Шундок дарё соҳиҳда ўтириб, кечи пайт кайтамиз. Оқар сувнинг бўйида одамнинг дардлари фориг бўлади“, деб гапни тоғтари, гарданини қашлаб ўйланыброк колди, кейин „Негадир кўнглином нотинч, Холхўжа арамас яна бир балони бошламаса гўргайди“, деб минирлар кўйди. Мен „Хеч бўай бўйади. Дарё бўйида дам олиб келасиз, қўнглиниг ҳам тиинчиди“, дедим. Хуллас, Жўравой акан кўндирик.

Якшана куни саҳардаб ўйла чиқадиган бўлдик.

Одатдагидек, яна уч киши. Олдинда кармоқларни худди минтилдик елласига ташлаб олган Холхўжа, орқада ичига чувалчанг, чигиртика, нинчани, яна алламдаб ҳўраклар солинган шиша банкани кўтариб олган. Жўравой ака, охирда бўласа мен. Елкамда ичига нон, консерва, козона, товок, бир неча шиша арок ва бошқа нарсалар жойланган сафар ҳалтаси. Хайё-хўйт деб Учтепа томонга йўл олдик.

Офтоб эндинга Якъоқга тоғлари ортидан беш кўттарганд, теварак-атроф кушларнинг чуғур-чигурига, ари ва тиллак-жигнларнинг ғингир-ғингирига тўлиб тоғсан сўлим бир тонг эди.

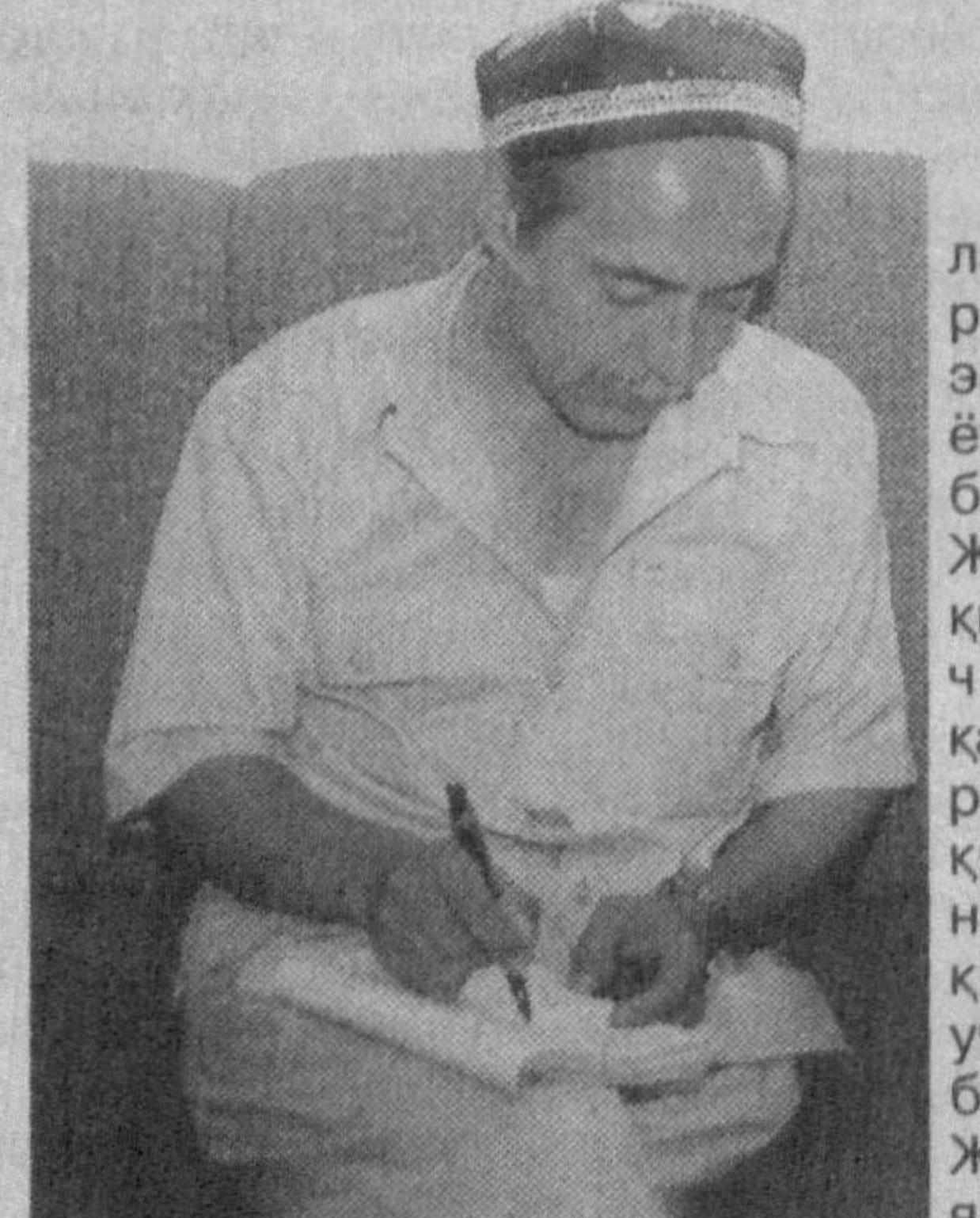
Учволон узун-қиска бўлиб ке-е-т-дик!.. Ҳали юрамиз, ҳали юрамиз. Теландга тиник осмон, төврагинда гузал табити багринги очиб, биз номини билиб-билимдиган гуллару чеклар атрини сочиб, укпардек майин ўт-ўйланлар товонингни ялаб, музек шабодда юз-қўзларнинг сийлаб турган бўнча лахзалларда чарочки ҳам сезмас эксансан киши.

Бир тепалик тагиди тўхтаганимизда Холхўжа „Бешта-бешта овломламиш?“ деб елкамдаги ҳалтага имо килганди, Жўравой ака сарғиш қошларни чиришиб, „Боришида ҳам, келишда ҳам „олвониш“ ўй. Ининг, ўшада, бўласи тутуби ўтирганимизда кўндиригингизга ичарисиз“, деб тўнгиллар кўйди.

Бошадик! Жўравой ака биринчи, ундан кўйироқда мен, энг охирда Холхўжа ўтирибмиз. Теварак-атроф алланечук сукута чўмган. Бу жимхитлини фақат тўлқинларнинг эринибина соҳилга шалоплаб уришишга, оппок баликни кўшиларнинг ора-корига кийичуб ўтиб қолишига бузади, холос. Баликдан бўлса дарак ўй. Карасам, Жўравой ака чарчаганим ё зерикдими, хайтовур ёнбошлаб олибди. Мен ҳам кўйлаганимни очиб ташлаб,

Эркин УСМОНОВ

КАРМОҚКА ИЛИНГАН ҲИҚОЯ (“ОВ” ТУРКУМИДАН)

Лабимга сигарет кистириб энди чалканча ётмоқи эдим, бир маҳал Жўравой ака кирғоқка санчиди кўйган қармок чўллалининг бирини кимирлаётатенинни сезиб кўйди. Оёк учда юргириб бордим да, Жўравой акага якинлашдид. — Сизники

ушлаб қолишига улгурдим. Агар Холхўжа юргириб келиб менин сувдан тортиб олмагандан, ким билади дейсиз, арокларнинг орқасидан дарёнинг тагига кириб кетаримдид?

— Жиннимисан, шоир? — бакирид Ҳолхўжа жонхолатда. — Нима, ўлгинг келтияпмий?

— А-роқ кетди-и! — дедим товушим қалтираб. Бизни кўриб Жўравой акаям якинлаши.

— Оқизид кетдими? — деди унга йилагядек бўлиб. Кетди... — деди Холхўжа ҳам бўшашиди ва одатдагидек илжайиб кўйди. — Шоир ҳам оркасидан кетишига сал колди!

— Худо биб асадрибди, — деди Жўравой ака бош чайдек ва бояги моторли кайин кетган тарафга караб тўнгиллади, — „Яхши хордик тилаймиз!“ эмиши...

— Жўравой ака, келинг, кўп сикилман! — деди Холхўжа ҳушчакни олганда. — Келган бўло ашока руракосин! Ундан кўра, келинглар, шоир Шокирилини бир ўйимдан қолганини нишонлаб кўяқаломиз!

Жўравой ака „майли“ дегандек кўл силкиди. Холхўжа худди шу ишорани кутиб тургандек, шартахалтанин ағдарди, кўз очиб-юнгумча дастурхон тузади, ҳалим кўлимда маҳшад улгармандар — арокни тортиб олиб очи, истакланларга кўйди. Устига „Сумбия“ деб ёзиг кўйилган консервадан газак қилдик. Қизик бўларни! Дарё бўйига балик туғтаган келган одамдаб лар балик консервадан бўйириб ўтирасида бўлди. Кетди... — деди Холхўжа ҳам бўшашиди ва одатдагидек илжайиб кўйди. — Шоир ҳам оркасидан кетишига сал колди!

— Худо биб асадрибди, — деди Жўравой ака бош чайдек ва бояги моторли кайин кетган тарафга караб тўнгиллади, — „Яхши хордик тилаймиз!“ эмиши...

— Жўравой ака, келинг, кўп сикилман! — деди Холхўжа ҳушчакни олганда. — Келган бўло ашока руракосин! Ундан кўра, келинглар, шоир Шокирилини бир ўйимдан қолганини нишонлаб кўяқаломиз!

Жўравой ака „майли“ дегандек кўл силкиди. Холхўжа худди шу ишорани кутиб тургандек, шартахалтанин ағдарди, кўз очиб-юнгумча дастурхон тузади, ҳалим кўлимда маҳшад улгармандар — арокни тортиб олиб очи, истакланларга кўйди. Устига „Сумбия“ деб ёзиг кўйилган консервадан газак қилдик. Қизик бўларни! Дарё бўйига балик туғтаган келган одамдаб лар балик консервадан бўйириб ўтирасида бўлди. Кетди... — деди Холхўжа ҳам бўшашиди ва одатдагидек илжайиб кўйди. — Шоир ҳам оркасидан кетишига сал колди!

— Ана, каран! — дедим сув сатихда кўриниб-кўриниб ликиллаётган лўйка имо килиб.

Жўравой ака дарё тарафга қарди-ю, сапчиди ўрнидан туртиб кетди. Қармок дастасига ёпиши. Ҳасикатдан ҳам, унинг қармок или худди варар илпидек таранг тортилган кўйи тўлқинлар орасидан нариб, бери келиб соҳидан узоқлашмодида эди.

— Ол кулим, дегайсан Ҳудойим! — деди Жўравой ака бирдан товушни тирафа. — Каттаси илнингнан ўнга ўтиришади!

Жўравой ака „Балик дўкони“нинг ўзи! — деди Холхўжа илпайди. — Ҳолхўжан унисини танланг, холланг бунисини!

— Нега ўшада ёкка бора қолмадик? — сўрадим астойдай кизикиб.

— Йўй, — деди Холхўжа ўзига ярашмаган жиддий охандага ба бош чақиб кўйди, — бу, гирром овхисбланди. Биз очирабар мэрд ва ҳалол қишиларни чўм-чўт отаск, дарё тарафига ўтиришади.

Жўравой ака „Балик дўкони“нинг ўзи! — деди Холхўжа илпайди. — Ҳолхўжан унисини танланг, холланг бунисини!

— Нега ўшада ёкка бора қолмадик? — сўрадим астойдай кизикиб.

— Йўй, — деди Холхўжа ўзига ярашмаган жиддий охандага ба бош чақиб кўйди, — бу, гирром овхисбланди.

Жўравой ака „Балик дўкони“нинг ўзи! — деди Холхўжа илпайди. — Ҳолхўжан унисини танланг, холланг бунисини!

— Нега ўшада ёкка бора қолмадик? — сўрадим астойдай кизикиб.

— Йўй, — деди Холхўжа ўзига ярашмаган жиддий охандага ба бош чақиб кўйди, — бу, гирром овхисбланди.

Жўравой ака „Балик дўкони“нинг ўзи! — деди Холхўжа илпайди. — Ҳолхўжан унисини танланг, холланг бунисини!

— Нега ўшада ёкка бора қолмадик? — сўрадим астойдай кизикиб.

— Йўй, — деди Холхўжа ўзига ярашмаган жиддий охандага ба бош чақиб кўйди, — бу, гирром овхисбланди.

Жўравой ака „Балик дўкони“нинг ўзи! — деди Холхўжа илпайди. — Ҳолхўжан унисини танланг, холланг бунисини!

— Нега ўшада ёкка бора қолмадик? — сўрадим астойдай кизикиб.

— Йўй, — деди Холхўжа ўзига ярашмаган жиддий охандага ба бош чақиб кўйди, — бу, гирром овхисбланди.

Жўравой ака „Балик дўкони“нинг ўзи! — деди Холхўжа илпайди. — Ҳолхўжан унисини танланг, холланг бунисини!

— Нега ўшада ёкка бора қолмадик? — сўрадим астойдай кизикиб.

— Йўй, — деди Холхўжа ўзига ярашмаган жиддий охандага ба бош чақиб кўйди, — бу, гирром овхисбланди.

Жўравой ака „Балик дўкони“нинг ўзи! — деди Холхўжа илпайди. — Ҳолхўжан унисини танланг, холланг бунисини!

— Нега ўшада ёкка бора қолмадик? — сўрадим астойдай кизикиб.

— Йўй, — деди Холхўжа ўзига ярашмаган жиддий охандага ба бош чақиб кўйди, — бу, гирром овхисбланди.

Жўравой ака „Балик дўкони“нинг ўзи! — деди Холхўжа илпайди. — Ҳолхўжан унисини танланг, холланг бунисини!

— Нега ўшада ёкка бора қолмадик? — сўрадим астойдай кизикиб.

— Йўй, — деди Холхўжа ўзига ярашмаган жиддий охандага ба бош чақиб кўйди, — бу, гирром овхисбланди.

Жўравой ака „Балик дўкони“нинг ўзи! — деди Холхўжа илпайди. — Ҳолхўжан унисини танланг, холланг бунисини!

— Нега ўшада ёкка бора қолмадик? — сўрадим астойдай кизикиб.

— Йўй, — деди Холхўжа ўзига ярашмаган жиддий охандага ба бош чақиб кўйди, — бу, гирром овхисбланди.

Жўравой ака „Балик дўкони“нинг ўзи! — деди Холхўжа илпайди. — Ҳолхўжан унисини танланг, холланг бунисини!

— Нега ўшада ёкка бора қолмадик? — сўрадим астойдай кизикиб.

— Йўй, — деди Холхўжа ўзига ярашмаган жиддий охандага ба бош чақиб кўйди, — бу, гирром овхисбланди.

Жўравой ака „Балик дўкони“нинг ўзи! — деди Холхўжа илпайди. — Ҳолхўжан унисини танланг, холланг бунисини!

— Нега ўшада ёкка бора қолмадик? — сўрадим астойдай кизикиб.

— Йў

Ростини айтай: ҳажвияга "номталаш" деб сарлавха қўйими ё "хомталаш", дейми... анча ўйландим, "Нега?" дейсизми? Келинг, бир бошдан сўзлай...

Топоним комиссия раиси кон босими ошиб шифононга тушиб қолган, мана шу ташвишлар менинг бо-

НОМТАЛАШ

шимга тушиб турибди да. Энди англайламан, бечоранинг кон босими бекорга ошигам экан. Кимдир мажлис куни келиб фалон кўчага фалон номни берайдик деса, бир овоздан маъкуллаб кетаверад эканмиз. Эрталаб телефон жиринглаб колди.

Петровский кўчасига Шункорий номини берайдик.

— Ким экан шункорий?

— Туман рўзномасида туркум шеъри чиқкан маҳалли шоир.

— Э-э, унакалор кўп.

— Бердинсин айттунча шошманг. Мардон Парда-вичин поччалирия!

— Унака бўлса номини каттароқ кўчага бериш керак экан, — дедим кесатиб.

— Бу кўчага бошка харидорлар ҳам бор, ўйлаб кўриш керак, — деди комиссия аъзоларидан бирни эртасига.

— Мактабдагилар бир ўқитувчининг номини кўйсак деб тақлиди килишлат.

— Ие, кўйсаларинг-чи, нима уларга кўча кўчада коптимли.

— Нима қўйсан экан?

— Ҳайронман.

— Утирасизми, — деди битта шумроғи. — Ким ошиди савдо килиб кўялмайсиз?

— Ҳозир ҳазилнинг вакти эмас, — дедим хуноб бўлиб. — Эртагача ўйлаб таклифларинги айтинглар.

Бекор қилган эканман. Эртасигача яна қанчasi бoshimini kotoqdi.

— Битта кўйкорни бокиб қўйиман. Оғенгиз тагига сўйаман, ака. Шу кўя кўлдан чиқиб кетмасин. Отамиз номини бердирсанги бўздамон колиб кетмайди.

— Кучанинг ўн бетига бошка, чап бетига бошка ном бераса бўймайдими а-а? — деди аъзолардан бири.

— Мен ҳал киммайман. Бизнинг хулосамис бир таклиф кўнгига эга, холос, — дейман холдан тойиб.

— Майли, сиз шу тақлифи тўрганинг, унни бизга кўйб беринг.

Уйга келсан, келинингиз яна бир галвани бошлиб турибди. Кайнотимиз номини абдайлаштириш мосалас...

Томогимига бир нарса тикилганда бўлди.

— Бу ёғи сизга бояғлиқ эмиш. Бир иложини килинг.

Эл-юрт олдида тилимиз кисик бўлmasin.

Нима деб фўлдираганини ўзим ҳам билмайман. Ечиниб "оз эзлик"ни отиб, сивоб қолган овқатни апил-тапил туширдим да, бошимни ўраб ётиб одим...

... Тушимда ҳамма кўчалар, мактаблар, богочалар, дала шийлонлари, тижорат дўконларига ном кўйб бўлинганиниш. Ҳужалик бўлимлари, бригада пайкаллари, фермалар, емакхоналар номлари кимларнинг номида булиши аниқлаб бўлинганиниш. Факат ном берилмаган битта тепалик колганниш. "Хеч кимга бермайман бу тепаликини, ўзимнинг номини кўйман", деб кичкиртган эмишман...

Ташқарида нимадир карслип чўчиб ўйлониб кетдим. Босунг ванг ётгандим, радио дикторининг овози этиборимни тортид. Жойларга ном кўйиш тартиби ҳақидаги янги карор чиқиди. Комиссиямиз тарқатилиб юборилдиган бўлти.

Енгил нафас олиб, аста ўрнимдан турдим.

— Ким экан шункорий?

— Туман рўзномасида туркум шеъри чиқкан маҳалли шоир.

— Бердинсин айттунча шошманг. Мардон Парда-вичин поччалирия!

— Унака бўлса номини каттароқ кўчага бериш керак экан, — дедим кесатиб.

— Бу кўчага бошка харидорлар ҳам бор, ўйлаб кўриш керак, — деди комиссия аъзоларидан бирни эртасига.

— Мактабдагилар бир ўқитувчининг номини кўйсак деб тақлиди килишлат.

— Ие, кўйсаларинг-чи, нима уларга кўча кўчада коптимли.

— Нима қўйсан экан?

— Ҳайронман.

— Утирасизми, — деди битта шумроғи. — Ким ошиди савдо килиб кўялмайсиз?

— Ҳозир ҳазилнинг вакти эмас, — дедим хуноб бўлиб.

— Эртагача ўйлаб таклифларинги айтинглар.

Бекор қилган эканман. Эртасигача яна қанчasi бoshimini kotoqdi.

— Битта кўйкорни бокиб қўйиман. Оғенгиз тагига сўйаман, ака. Шу кўя кўлдан чиқиб кетмасин. Отамиз номини бердирсанги бўздамон колиб кетмайди.

— Кучанинг ўн бетига бошка, чап бетига бошка ном бераса бўймайдими а-а? — деди аъзолардан бири.

— Мен ҳал киммайман. Бизнинг хулосамис бир таклиф кўнгига эга, холос, — дейман холдан тойиб.

— Майли, сиз шу тақлифи тўрганинг, унни бизга кўйб беринг.

Уйга келсан, келинингиз яна бир галвани бошлиб турибди. Кайнотимиз номини абдайлаштириш мосалас...

Томогимига бир нарса тикилганда бўлди.

— Бу ёғи сизга бояғлиқ эмиш. Бир иложини килинг.

Эл-юрт олдида тилимиз кисик бўлmasin.

— Майли, сиз шу тақлифи тўрганинг, унни бизга кўйб беринг.

Уйга келсан, келинингиз яна бир галвани бошлиб турибди. Кайнотимиз номини абдайлаштириш мосалас...

Томогимига бир нарса тикилганда бўлди.

— Бу ёғи сизга бояғлиқ эмиш. Бир иложини килинг.

— Бердинсин айттунча шошманг. Мардон Парда-вичин поччалирия!

— Унака бўлса номини каттароқ кўчага бериш керак экан, — дедим кесатиб.

— Нима қўйсан экан?

— Ҳайронман.

— Утирасизми, — деди битта шумроғи. — Ким ошиди савдо килиб кўялмайсиз?

— Ҳозир ҳазилнинг вакти эмас, — дедим хуноб бўлиб.

— Эртагача ўйлаб таклифларинги айтинглар.

Бекор қилган эканман. Эртасигача яна қанчasi boshimini kotoqdi.

— Битта кўйкорни бокиб қўйиман. Оғенгиз тагига сўйаман, ака. Шу кўя кўлдан чиқиб кетмасин. Отамиз номини бердирсанги бўздамон колиб кетмайди.

— Кучанинг ўн бетига бошка, чап бетига бошка ном бераса бўймайдими а-а? — деди аъзолардан бири.

— Мен ҳал киммайман. Бизнинг хулосамис бир таклиф кўнгига эга, холос, — дейман холдан тойиб.

— Майли, сиз шу тақлифи тўрганинг, унни бизга кўйб беринг.

Уйга келсан, келинингиз яна бир галвани бошлиб турибди. Кайнотимиз номини абдайлаштириш мосалас...

Томогимига бир нарса тикилганда бўлди.

— Бу ёғи сизга бояғлиқ эмиш. Бир иложини килинг.

— Бердинсин айттунча шошманг. Мардон Парда-вичин поччалирия!

— Унака бўлса номини каттароқ кўчага бериш керак экан, — дедим кесатиб.

— Нима қўйсан экан?

— Ҳайронман.

— Утирасизми, — деди битта шумроғи. — Ким ошиди савдо килиб кўялмайсиз?

— Ҳозир ҳазилнинг вакти эмас, — дедим хуноб бўлиб.

— Эртагача ўйлаб таклифларинги айтинглар.

Бекор қилган эканман. Эртасигача яна қанчasi boshimini kotoqdi.

— Битта кўйкорни бокиб қўйиман. Оғенгиз тагига сўйаман, ака. Шу кўя кўлдан чиқиб кетмасин. Отамиз номини бердирсанги бўздамон колиб кетмайди.

— Кучанинг ўн бетига бошка, чап бетига бошка ном бераса бўймайдими а-а? — деди аъзолардан бири.

— Мен ҳал киммайман. Бизнинг хулосамис бир таклиф кўнгига эга, холос, — дейман холдан тойиб.

— Майли, сиз шу тақлифи тўрганинг, унни бизга кўйб беринг.

Уйга келсан, келинингиз яна бир галвани бошлиб турибди. Кайнотимиз номини абдайлаштириш мосалас...

Томогимига бир нарса тикилганда бўлди.

— Бу ёғи сизга бояғлиқ эмиш. Бир иложини килинг.

— Бердинсин айттунча шошманг. Мардон Парда-вичин поччалирия!

— Унака бўлса номини каттароқ кўчага бериш керак экан, — дедим кесатиб.

— Нима қўйсан экан?

— Ҳайронман.

— Утирасизми, — деди битта шумроғи. — Ким ошиди савдо килиб кўялмайсиз?

— Ҳозир ҳазилнинг вакти эмас, — дедим хуноб бўлиб.

— Эртагача ўйлаб таклифларинги айтинглар.

Бекор қилган эканман. Эртасигача яна қанчasi boshimini kotoqdi.

— Битта кўйкорни бокиб қўйиман. Оғенгиз тагига сўйаман, ака. Шу кўя кўлдан чиқиб кетмасин. Отамиз номини бердирсанги бўздамон колиб кетмайди.

— Кучанинг ўн бетига бошка, чап бетига бошка ном бераса бўймайдими а-а? — деди аъзолардан бири.

— Мен ҳал киммайман. Бизнинг хулосамис бир таклиф кўнгига эга, холос, — дейман холдан тойиб.

— Майли, сиз шу тақлифи тўрганинг, унни бизга кўйб беринг.

Уйга келсан, келинингиз яна бир галвани бошлиб турибди. Кайнотимиз номини абдайлаштириш мосалас...

Томогимига бир нарса тикилганда бўлди.

— Бу ёғи сизга бояғлиқ эмиш. Бир иложини килинг.

— Бердинсин айттунча шошманг. Мардон Парда-вичин поччалирия!

— Унака бўлса номини каттароқ кўчага бериш керак экан, — дедим кесатиб.

— Нима қўйсан экан?

— Ҳайронман.

— Утирасизми, — деди битта шумроғи. — Ким ошиди савдо килиб кўялмайсиз?

— Ҳозир ҳазилнинг вакти эмас, — дедим хуноб бўлиб.

— Эртагача ўйлаб таклифларинги айтинглар.

Бекор қилган эканман. Эртасигача яна қанчasi boshimini kotoqdi.

— Битта кўйкорни бокиб